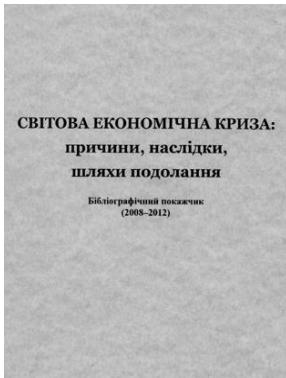

Актуальний бібліографічний покажчик

Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання : бібліогр. покажч. (2008—2012) / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад.: Т. В. Добко, В. Ю. Радченко, В. А. Шкаріна, С. М. Горбань, Ю. С. Левченко ; редкол.: О. С. Онищенко (голова) [та ін.]. — Київ, 2015. — 552 с.

Українська економіка глибоко інтегрована у систему міжнародного поділу праці й

тому для ефективного розвитку вимагає моніторингу, належного аналізу й прогнозування стану та тенденцій розвитку світової економіки. Зробити це без якісного інформаційного забезпечення означеної діяльності неможливо. Стрімке зростання числа та обсягів документів у сфері інформаційного обслуговування економічної діяльності, притаманне сучасному етапу суспільного розвитку, створює потужні перешкоди на шляху пошуку та використання необхідної споживачам інформації, ускладнює їхню наукову, управлінську і підприємницьку діяльність, що, врешті-решт, може суттєво знизити її ефективність. Отже, у процесі пошуку потрібних відомостей економічні агенти змушені долати значні за масштабами, різноманітні інформаційні шуми та бар'єри. Тому, поза всяким сумнівом, науково-інформаційне видання "Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання : бібліографічний покажчик (2008—2012)" (Київ, 2015), яке підготували фахівці відділу довідково-бібліографічного обслуговування Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ), є своєчасною спробою хоча б частково допомогти подолати на практиці інформаційні шуми та бар'єри (принаймні фізичні й семантичні). Видання спрощує пошук та отримання відомостей з актуальних питань суспільного розвитку, необхідних науковцям і практикам, а також викладачам, аспірантам і студентам.

Українська економіка та суспільство належать до категорії перехідних (трансформаційних), тобто таких, що зазнають радикальних змін майже у всіх сферах і поки ще мають відносно короткий (в історичному плані) й не надто багатий досвід функціонування та розвитку в умовах нових ринкових відносин. А економічні кризи, як відомо, є атрибутом ринкових (товарно-грошових) відносин. І, як свідчить світова історія, провідні позиції посідали насамперед ті держави і соціуми, які обирали найкращу стратегію й тактику антикризового управління та подальшого посткризового розвитку. Отже, потреба у відповідній інформації в українському суспільстві сьогодні надзвичайно велика.

Рецензований бібліографічний покажчик є цінним науково-інформаційним виданням, в якому акумульовано відомості про широке коло джерел, як-от: нормативно-правові документи, монографії, матеріали наукових конференцій, дисертації та автореферати дисертацій, статті з періодичних і продовжуваних видань, збірників тощо з питань подолання кризових явищ в економіці України та країн світу, опубліковані українською й російською мовами. Важливо, що представлені у покажчику документи переважно зберігаються у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Крім того, як зазначено у

передмові до рецензованого видання, при його підготовці було опрацьовано не лише каталоги та фонди НБУВ, а й електронні ресурси інших бібліотек України та Російської Федерації. Такий підхід до формування науково-інформаційного видання є цілком виправданим і заслуговує на позитивну оцінку.

Структура покажчика "Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання" змістовно цілком логічна і відображена у шести розділах: "Проблеми дослідження причин прояву і шляхи подолання економічної кризи"; "Кризові явища у світовій економіці"; "Україна і світова економічна криза"; "Міждержавні об'єднання та країни світу в період економічної кризи"; "Розвиток антикризового управління в економічній сфері"; "Бібліографічні посібники". Відповідно, користувачі мають нагоду від огляду робіт із загальних, здебільшого теоретичних, питань розвитку світової економічної кризи перейти до вивчення її проявів у конкретних ситуаціях у галузевому та географічному (адміністративно-територіальному) аспектах. Для зв'язання нагальних завдань української економіки і суспільства, що є трансформаційними за природою, така можливість є доречною. Адаже для вироблення ефективних рекомендацій для розвитку економіки нашої держави необхідно проаналізувати світовий досвід, критично його переосмислити і на цій основі творчо синтезувати найкращі можливі сценарії вирішення відповідних соціально-економічних проблем.

Прикладний аспект, приміром, стосується механізмів функціонування капіталу, що є, так би мовити, "кров'ю" економіки. Нині широко визнано факт, що світова капіталістична система поділяється на центр і периферію. Центр забезпечує пропозицію капіталу, а периферія зосереджена на його використанні. І взаємини між центром і периферією нерівноправні. Відомо, що країни конкурують задля залучення й утримання капіталу. Такі правила гри на світових ринках вигідні центру. На жаль, Україна належить до держав периферії. Утім, як свідчить міжнародний досвід, саме завдяки знанню законів функціонування світової економіки, механізмів виникнення економічних криз і шляхів їхнього подолання можна, врешті-решт, змінити на краще ситуацію в нашій державі.

Відзначимо ґрунтовний добір літератури з проблем поширення глобальної економічної кризи в Україні. До того ж, як впливає з аналізу представлених у покажчику видань, укладачі зробили акцент на літературі, що містить відносно оперативну оцінку світової економічної кризи як під час її розгортання (2008—2009), так і у перші роки посткризового періоду (2010—2012). Такий підхід дає змогу розглядати бібліографічний покажчик як цінне джерело економіко-історичних досліджень. Хоча у цьому разі, мабуть, більше уваги варто було приділити літературі з теоретичних питань виникнення та розвитку економічних криз.

Наведена у рецензованому виданні бібліографія робіт, що охоплює період глобальної фінансово-економічної кризи і початок посткризового періоду, дає змогу звертатися до джерел інформації, в яких висвітлено як сутність і механізми прояву глобальної кризи у світовій та національній економіках, так і їхнє відновлення після кризи. Представлені у бібліографічному покажчику видання охоплюють широкий спектр проблем економічного, соціального, політичного, екологічного та філософського характеру, поставлених перед людством на порядок денний упродовж

глобальної кризи 2008—2009 рр., що надає можливість ретроспективно оцінити точність експертних оцінок та якість прогнозів, зроблених під час кризи або у перші роки після її завершення. Крім того, окремі матеріали, наприклад з питань антикризового управління, можуть і не торкатися власне проявів глобальної фінансово-економічної кризи 2008—2009 рр., оскільки були видані на її початку, а підготовлені, відповідно, раніше. Утім, такі роботи становлять певний інтерес як відображення еволюції поглядів фахівців на розвиток світової економічної кризи, її сутність та форми прояву.

Наголосимо, що організація інформації у рецензованому покажчику базується на фундаментальних наукових принципах, завдяки чому вдало відображено задокументовані відомості про таке суспільне явище, як світова економічна криза, а читачам надано зручний інструмент для оперативного пошуку відповідних відомостей.

Систематизація матеріалу в основній частині покажчика (у розділах за тематичними та географічними рубриками, а у межах рубрик — за алфавітом авторів або назв: спочатку окремі видання (монографії, збірники, автореферати дисертацій і дисертації), далі — статті з журналів, збірників), надзвичайно зручна й полегшує користувачам орієнтацію, насамперед у змістовому й географічному (просторовому) аспектах, у великому масиві різнопланових і різножанрових джерел інформації. Наведені наприкінці бібліографічних записів шифри зберігання видань

у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського дають змогу зекономити час читача під час пошуку та замовлення необхідних документів, а іменний покажчик уможливорює швидку навігацію серед робіт конкретних авторів.

У перспективі до подібного бібліографічного покажчика було б доцільно уміщувати й літературу, видану не лише українською та російською мовами, а й іншими, передусім англійською, адже саме спеціальна англомова література містить найбільший обсяг різноманітної економічної інформації.

Суб'єктивним видається вибір робіт, до яких подано (або не подано) стислі анотації. Утім, це не позначається на високій якості науково-інформаційного видання "Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання".

Отже, бібліографічний покажчик є корисним як для проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з економіки, історії, соціальних комунікацій, так і у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення та управління практичною економічною діяльністю, а також стане в пригоді у навчальному процесі вищої школи.

Сергій Кулицький,
кандидат економічних наук,
доцент, старший науковий співробітник
Служби інформаційно-аналітичного
забезпечення органів державної влади НБУВ

Надійшла до редакції 29 вересня 2016 року

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 021.1:[07:004.032.6

Ольга Косачова,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри телерепортерської майстерності ХДАК

Бібліотека як медіаконвергентна редакція: перспективи інноваційних упроваджень

Надано концептуальні засади функціонування медіаконвергентних редакцій: понятійний апарат, типологія, принципи роботи та критерії успішного функціонування. Здійснено порівняльний аналіз веб-сайтів професійних медіаконпаній, найбільших світових та українських бібліотек. Виявлено перспективні напрями переходу вітчизняних книгозбірень на рівень медіаконвергентної редакції.

Ключові слова: мультимедіа, мас-медіа, медіаконвергенція, медіаконвергентна редакція, ЗМІ, бібліотечна журналістика, медіаконпанії.

Медіаконвергентна діяльність сучасної бібліотеки передбачає роботу з інформацією різноманітної природи: текстом, аудіо- та відеофайлами, технологіями Веб 2.0. Проте формуванню позитивного суспільного іміджу книгозбірні як повноправного учасника глобалізаційних процесів сприятиме насамперед її медійна діяльність, затвердження як повноцінного засобу масової інформації.

Незважаючи на те, що медіаконвергентні редакції розпочали функціонувати ще в кінці минулого століття, наукове осмислення проблематика здобуває вкрай повільно. Перші розробки в цій царині належать О. Варгановій [2], А. Качкаєвій [9]. Основою для розуміння принципів роботи

медіаконвергентних редакцій є теоретичні здобутки дослідників мульти- та мас-медіа: Н. Дворко [5], В. Вуля [3], А. Калмикова [8], М. Григоряна [4]. Серед вітчизняних праць, присвячених функціонуванню бібліотек у медіапросторі, виокремимо роботи І. Давидової, В. Ільганасової, О. Мар'їної, Л. Глазунової, О. Куликової, В. Сафонової, А. Печеної та ін.

Метою статті є виявлення перспективних напрямів переходу українських бібліотек на рівень медіаконвергентної редакції відповідно до передових принципів роботи професійних світових медіаконпаній.

Сьогодні все більше видів діяльності пов'язано з медіасередовищем. Як провідний соціальний інститут біб-